

Verslag zomere excursie Gelderse Poort 6-8-2022

Erik van der Spek, Pieter van Breugel, Jan Smit, Joop Prijs, Annemiek van Dijk, Wim Arp, Michel van Adrichem, Regina Oors, Nika van den Meiracker, Marc de Bont, Vincent Sanders, Wim Klein

Inleiding

In de Gelderse Poort werd in 2022 een 5000-soortenjaar georganiseerd. De sectie Hymenoptera is gevraagd daar een bijdrage aan te leveren, dat hebben we gedaan door onze zomere excursie in dit gebied te houden.

Aan deze excursie is door 19 personen deelgenomen. De vangsten uit twee malaisevallen van Joop Prijs in de periode 1-9 augustus zijn net als zijn veldwaarnemingen in de periode 6-9 augustus en de waarnemingen van Erik van der Spek op 5 augustus in het verslag meegenomen. Daarbij is ook de Pannerdense Waard bezocht. Tijdens de excursie van 6 augustus zijn eerst de Groenlanden en vervolgens de Millingerwaard bezocht (Fig. 1).

Resultaten

Er zijn 58 soorten wilde bijen aangetroffen waaronder de ernstig bedreigde vierbandgroefbij *Halictus quadricinctus* (Fig. 2) een soort die in Nederland weer vaker gezien wordt. Ook is de bedreigde lichte

Figuur 2. Vierbandgroefbij *Halictus quadricinctus* in stierenkuil. Foto Annemiek van Dijk.

bloedbij *Sphecodes hyalinatus* aangetroffen, een koekoeksbij van bodembewonende groefbijen zoals de steilrandgroefbij *Lasioglossum quadrinotatum* (kwetsbaar) die ook is aangetroffen. Andere soorten met de Rode Lijst status kwetsbaar die zijn waargenomen zijn: veenhommel *Bombus jonellus*, rietsigaarmaskerbij *Hylaeus pectoralis* en glanzende smaragdgroefbij *Lasioglossum nitidulum*. De dikbekbehangersbij *Megachile genalis* geldt nog als een dwaalgast, maar lijkt zich in Nederland te vestigen. Dat laatste lijkt ook het geval met de schubhaarkegelbij *Coelioxys afra*.

Van de angeldragende wespen zijn 57 soorten gevonden. Daaronder een van de nieuwkomers onder de langsteelgraafwespen de sprinkhanendoder *Sphex funerarius*. Bij de graafwespen zijn de zeer zeldzame bladluizendoder *Pempredon baltica*, de zeldzame maansikkelwesp *Didineus lunicornis* en de springicaden-doder *Gorytes fallax* vermeldenswaardig.

Er zijn vijf soorten bladwespen gemeld en van de zeer omvangrijke groep sluipwespen zijn slechts vier soorten gemeld. Het aantal mensen dat deze soorten kan determineren is jammer genoeg zeer beperkt. Waarschijnlijk komt bij het uitzoeken van het materiaal uit de malaisevallen hiervan uiteindelijk nog een uitgebreide soortenlijst beschikbaar. Ook van de angeldragende soorten Hymenoptera is het determineren nog niet volledig afgerond.

Figuur 1. Inventarisatie Groenlanden: Wim Klein, Peter Megens, Regina Oors. Foto Erik van der Spek.

Figuur 3. Kattenstaartdikpoot *Melitta nigricans* vrouw.
Foto Pieter van Breugel.

Conclusies

Het ruimte geven aan de rivier gaat in de Millingerwaard samen met ruimte geven aan de natuur om een dynamisch rivierlandschap te ontwikkelen. Variërend van rivierduinen, dijken, overstromingsgrasland en oobossen tot nevengeulen. Deze grote variatie aan habitats met bijbehorende plantensoorten en met voldoende dynamiek door de rivier en de grote grazers, zorgt voor nestgelegenheid voor veel bodemnestelaars in verschillende grondsoorten. Ook is er veel dood hout voor holtenestelaars.

Soortenlijst

De soortenlijst van deze excursie werd dermate groot, dat die niet op de paginabreedte van HymenoVaria paste, of we moesten het lettertype zover verkleinen dat het nagenoeg onleesbaar werd. Daarom is besloten het overzicht van de waargenomen soorten op de website van de sectie te zetten www.hymenovaria.nl.

Figuur 4. Goudwesp *Hedychrum gerstaeckeri* in stierenkuil. Foto Pieter van Breugel

Summary

Because of the 5000-species year in the Gelderse Poort, the summer excursion went to this area. On 6 August, 19 of us visited the Groenlanden and Millingerwaard areas. There were also two malaise traps present in the period 1-9 August. 58 species of bees and 57 species of aculeate wasps were found.